

ĐI THĂM THẦY ĐÀO VĂN DƯƠNG

Lê Duy San

Hình chụp năm 2018

Sau khi tham dự Hội Ngộ CVA 59 kỳ 6 tại Garden Grove, Orange County vào ngày 3/7/2009, tôi được anh Trần Quang Dự cho biết là thầy Đào Văn Dương, một trong những giáo sư Toán nổi tiếng của trường Trung Học Chu Văn An, có hỏi thăm tôi và cho biết thầy hiện đang ở Westminster. Anh có cho tôi biết số điện thoại của thầy để

liên lạc. Tôi không có học thầy, nhưng lý do tại sao thầy biết tôi và hỏi thăm tôi thì câu chuyện hơi dài dòng.

Vào năm 1987, tôi cùng một số anh chị em CVA ở Bắc California thành lập Hội Ái hữu Cựu Học Sinh Chu Văn An California và năm sau, 1988 có phát hành tờ Đặc San do Hội chủ trương. Trong Đặc San này có một bài viết của chị bác sĩ Đỗ Thị Nhuận, một cựu nữ sinh Chu Văn An Hà Nội ra trường vào năm 1949 và cũng là học trò của giáo sư Đào Văn Dương. Không biết chị nghe tin ở đâu là thầy đã ra “người thiên cổ” nên đã ghi chi tiết này trong bài viết của chị. Không ngờ tờ Đặc San này bay sang tận Tây Đức và thầy “Tổng Lãnh” (Tổng Giám Thị Nguyễn Hữu Lãnh) đọc được. Khi thầy “Tổng Lãnh” sang Hoa Kỳ, tới San Jose, California chơi, có tới thăm ông anh tôi và cho biết thầy Đào Văn Dương vẫn còn sống và hiện đang ở Houston, Texas. Tôi liền xin địa chỉ để liên lạc và xin lỗi thầy. Tôi cũng xin thầy viết cho một bài để đăng trong số tới. Thế là tôi biết thầy từ đó và năm nào tôi cũng gửi báo biểu thầy. Tới năm 1995, vì lý do sức khỏe, tôi không còn nằm trong ban chấp hành nữa nên cũng không có dịp để liên lạc với thầy. Tới năm 2007, tôi trở lại sinh hoạt với Hội và có liên lạc lại với thầy nhưng không được vì thầy đã thay đổi địa chỉ.

Vì không rành đường, nên sau khi xin thầy địa chỉ, chiều ngày 6/7/09, tôi đã phải nhờ anh Phạm Đình San chở tôi đi thăm thầy. Kiếm được nhà thầy cũng là một kỳ công vì nói thầy chỉ đường thì thầy không biết. Thầy bảo hỏi Trần Hồng Vĩnh, nhưng gọi anh Trần Hồng Vĩnh thì anh Vĩnh lại không mở máy điện thoại. Bản đồ thì không có, mà giờ hẹn thì đã tới. Tôi và anh Phạm Đình San đành phải chạy tới nhà anh Hiến để vào computer kiếm nhà thầy.

Nhà thầy ở đường Edingburg Dr., Westminster gần freeway 22. Tôi vừa bấm chuông thì thầy đã ra. Chắc thầy đã chờ đợi chúng tôi sẵn từ lâu. Tôi nói:

- Chào thầy ạ. Con là Lê Duy San. Xin lỗi thầy chúng con tới trễ vì không rành đường.

Thầy đáp:

- À, Ông San.

Anh Phạm Đình San cũng chào thầy và tự giới thiệu:

- Con cũng tên là San, nhưng họ Phạm, Phạm Đình San.

Thầy mời chúng tôi vào nhà. Mặc dầu chúng tôi thấy thầy rất khỏe mạnh. Đi đứng nhanh nhẹn, giọng nói sang sảng và tai thầy rất thính, nhưng tôi cũng hỏi thăm sức khỏe thầy:

- Thưa thầy, sức khỏe của thầy dạo này thế nào? Thầy có phải uống thuốc gì không?

Thầy trả lời:

- Tôi năm nay đã 91, nhưng sức khỏe còn tốt. Tôi chẳng phải uống thuốc gì cả. Chỉ có mắt phải hơi kém, nhìn không rõ. Cứ phải nhỏ thuốc hoài, ngày ba bốn lần.

Tôi hỏi:

- Chắc thầy bị cataract ?

- Đúng, tôi đã mổ rồi, nhưng vẫn không rõ. Hồi còn ở Việt Nam, sau 75, tôi có đi ông bác sĩ Kính, cũng chuyên về mắt, ông ấy bảo tôi nhỏ Cortisone. Đúng ra nhỏ thuốc này, trong vòng hai tháng mà không khỏi thì phải ngưng. Nhưng ông ấy cứ cho tôi nhỏ hoài nên bị hư. Chữa không

được nữa. Bây giờ lại bị glaucoma, nên cứ phải nhỏ thuốc hoài.

Nói tới bác sĩ thì tôi lại nhớ tới chị Đỗ Thị Nhuận, nên hỏi thầy:

- Thưa thầy, thầy có nhớ bà bác sĩ Nhuận không?

- Tôi có một kỷ niệm với bà ấy. Cách đây khoảng 20 năm, không biết bà ấy lấy tin ở đâu, bà ấy viết trong một tờ Đặc San là tôi đã ra “người thiên cổ”. Thực ra, đây không phải là lần thứ nhất có người nói tôi đã ra “người thiên cổ”. Cách đây 60 năm đã có người nói tôi đã ra “người thiên cổ”. Thầy nói tiếp. Cuối năm 1946, chiến tranh Việt Pháp bùng nổ, tôi phải tản cư ra hậu phương. Một năm sau thì tôi hồi cư về Hà Nội. Lúc đó chưa có việc làm. Đang đi lang thang ở Phố Huế thì có người vỗ vai. Ngoảnh lại nhìn thì ra là Nguyễn Đức Kim, một người bạn thân của tôi, lúc đó đang dạy ở Chu Văn An, nói: “Dương, tao cứ tưởng mày chết rồi chứ? Có thằng nó nói Pháp thả bom và mày trúng bom nên đã ra “người thiên cổ”. Thầy Kim hỏi: “Thế bây giờ mày tính làm gì?” Tôi trả lời: “Làm gì cũng được. Miễn đủ sống là được rồi.” Thầy Kim nói: “Thế thì làm đơn đi. Tao sẽ chuyển đơn cho.”

Thầy kể tiếp:

- Sau đó ít lâu thì tôi nhận được giấy báo tuyển dụng. Tôi cầm giấy báo tuyển dụng tới Nha Học Chính Bắc Phần gặp ông Chánh Văn Phòng Nguyễn Văn Quang. Sau khi giờ hồ sơ coi, ông nói: “Anh quê Nam Định. Vậy sẽ bổ anh về dạy ở Nam Định”. Nói xong ông ấy viết mấy chữ vào tờ giấy rồi đưa cho tôi và nói: “Đây địa chỉ nhà tôi. Anh cần gì thì cứ tới”. Tôi hiểu ý ông muốn gì. (thầy Dương giờ bàn tay mặt lên và xoa 2 đầu ngón tay cái và ngón tay chỏ với nhau). Vừa lúc đó thì Ông Đỗ Văn Hoán đẩy cửa vào. Tôi

đứng dậy chào: “Chào bác ạ”. Thầy Hoán nói:” Việc cháu xin dậy học xong rồi. Bác đã cho làm Sự Vụ Lệnh cử cháu về dậy tại trường Chu Văn An”⁽¹⁾. Ông Chánh Văn Phòng tưởng tôi là cháu ông Giám Đốc nên hơi sượng sùng. Thực ra tôi đâu có họ hàng gì với thầy Hoán. Chẳng qua là bạn thân của thầy Kim, mà thầy Kim lại là con rể của thầy Hoán, nên ông coi tôi như con cháu trong nhà.

Thầy kể tiếp:

- Là bạn thân nên giáo sư Nguyễn Đức Kim cũng biết tính tôi. Tôi tuy không khó, nhưng rất nghiêm, học trò nào mà ngỗ nghịch, lần đầu thì tôi cảnh cáo, lần thứ hai là tôi đưa ra Hội đồng Kỷ luật. Mà học sinh nào đã bị đưa ra Hội đồng Kỷ luật thì thật khó thoát. Một hôm thầy Kim đến nói với tôi: “Đương, thầy Hiệu trưởng có nhờ tao nói với mày là bà vợ ông ấy có một thằng cháu rất ngỗ nghịch học lớp mày. Mày chằm chước cho nó. Tôi hỏi: “Tên nó là gì?” Thầy Kim trả lời: “*Nguyễn Cao Kỳ*”.

Tôi hỏi:

- Thưa thầy, gần đây, vào khoảng đầu tháng 6/2009, con có thấy trên diễn đàn CVA-646566 có đăng một bài nhan đề “*Dịch Lý và Lý Tắc Tiên Rồng*” tác giả là Đào Văn Dương. Nhiều anh em Chu Văn An thắc mắc, không biết có phải là thầy không. Con đoán là của thầy vì nếu không lầm thì thầy có viết một cuốn sách về Dịch Lý. Nhưng vì không chắc nên không dám trả lời.

Thầy đáp:

- À, bài đó là của tôi. Tiêu đề đúng là “*Dịch và Lý Tắc Tiên Rồng*”. Tôi có viết rất nhiều bài. Những bài của tôi được anh Trần Thái Sơn đề trong *Tủ Sách Việt Thường Online*. Các anh có thể vào website: tusachvietthuong.org

để xem. Ngoài ra, thỉnh thoảng tôi cũng có thuyết trình trong các buổi hội thảo do Hội Cựu Giáo Chức tổ chức. Các anh có biết không, cách đây 2 năm, tôi có nói chuyện về đề tài “Thương Ghét trong Văn Hóa Việt” suốt 2 tiếng đồng hồ mà tôi cũng chẳng cần phải nhìn vào giấy tờ nào cả.

Tôi nói:

- Trí nhớ thầy còn tốt thật. Con mà nói chuyện, nếu không có giấy tờ trước mặt thì chắc chắn sẽ quên rất nhiều những điều con muốn trình bày.

Thầy tiếp:

- Ngay cả các niên lịch tôi cũng chẳng cần ghi vào giấy. Khi tôi thuyết trình đến đâu thì những con số niên lịch nó hiện ra trước mắt tôi đến đó.

Thầy ngồi nói chuyện với thầy đã hơi lâu, sợ thầy mệt, chúng tôi phép thầy về. Thầy nói:

- Có dịp, mời các anh cứ lại chơi. Tôi còn ở đây tới cuối năm mới về Houston.

Thầy tiễn chúng tôi ra tận cửa. Trên đường về, anh Phạm Đình San tỏ ý hơi tiếc:

- Tại sao thầy Dương giỏi Dịch Lý như vậy, sao anh em mình không hỏi thầy xem bao giờ thì tụi Việt Cộng chết?

Tôi trả lời:

- Ở nhĩ, bạn sau bạn có tới thăm thầy, nhớ hỏi giùm tôi câu này.

*

Sau một thời gian ngắn ở Orange County với con gái, thầy Dương lại trở về Houston, Texas. Hiện thầy cư ngụ ở "Làng Tre 1", đây là một trong 3 chung cư dành cho người cao niên VN ở Houston chứ không phải là nursing home dành cho người già.

Năm ngoái, 2018, thầy Dương vừa tròn 100 tuổi. Vào cuối tháng 7, mấy bạn CVA59 ở Houston gồm Trịnh Đức Minh, Đỗ Xuân Thắng, và Nguyễn Văn Trân mua quà đến thăm, chúc thọ Thầy vừa tròn 100 tuổi.

Từ trái: NV Trân, Thầy ĐV Dương, ĐX Thắng và TĐ Minh.

Anh Đỗ Xuân Thắng có thuật lại buổi anh em đến thăm và chúc thọ thầy Dương như sau:

"Tụi này định đến từ sớm, nhưng Thầy bận tiếp nhóm Trưng Vương cũng học Thầy trước 75, tổ chức đến chúc thọ Thầy 100 tuổi, nên mãi đến 2 giờ trưa, sau khi nhóm TV xong, tụi tao mới gặp Thầy.

Tai và mắt Thầy còn tinh tường, chưa phải dùng máy nghe. Thầy chỉ bị hai chân yếu, đi bằng walker có 4 bánh xe.

Giọng nói Thầy sang sảng, vẫn như hồi dạy chúng mình, 60 năm về trước. Đầu óc và trí nhớ vẫn sáng suốt, Thầy kể về những chuyện từ hồi trai trẻ, tản cư, di cư và di tán, v.v.. Thầy nhớ cặn kẽ từng chi tiết. Thầy kể, sử gia Phạm Cao Dương khi viết sách về lịch sử, đã tìm đến Thầy để tham khảo. Thầy còn nhớ cách đây mấy năm khi qua Nam Cali, Trần Quang Dự khám bệnh cho Thầy, thấy Thầy bị cao huyết áp Dự viết toa thuốc để Thầy uống. Đến lúc đó Thầy mới biết là bị cao máu. Thầy dặn tụi tao, các anh về nói với Dự là Thầy vẫn theo đúng chỉ dẫn của Dự, uống thuốc đều đặn, bây giờ đo chỉ còn 130/80, 140/85 thay vì lần đó Dự đo là 200/100.

Thầy nói nhiều chuyện cho tụi tao nghe, giống như ngày xưa nghe Thầy giảng Toán vậy. Tụi tao muốn ngồi thêm, nhưng nhìn đồng hồ chỉ 4:10pm phải cáo từ ra về. Trong suốt thời gian Thầy nói, hơn 2 tiếng, mà giọng nói, hơi thở vẫn như lúc đầu tiên mới vào gặp vậy. Tụi mình phải bái phục và mừng có ông Thầy 100 tuổi mà còn giữ được sức khỏe như vậy.” ❀

Lê Duy San

(Hiệu đính và bổ túc th. 5/2019)

Chú thích:

(1) Thầy Hoán lúc bấy giờ là Giám Đốc Nha Học Chính Bắc Phần kiêm Hiệu Trưởng trường Chu Văn An.

